

Analiza Impactului de Reglementare

Titlul analizei impactului (poate conține titlul propunerii de act normativ):	Analiza Impactului de Reglementare la proiectul de Lege privind dreptul de autor și drepturile conexe
Data: 23.05.2022	
Autoritatea administrației publice (autor):	Agencia de Stat pentru Proprietatea Intelectuală
Subdiviziunea:	Direcția juridică
Persoana responsabilă și datele de contact:	Dina Antoci, tel.: 022400590 e-mail: dina.antoci@agepi.gov.md Daniela Morari, tel.: 022400652 e-mail: daniela.morari@agepi.gov.md
Compartimentele analizei impactului	
1. Definirea problemei	
a) Determinați clar și concis problema și/sau problemele care urmează să fie soluționate	
<p>Evoluția Republicii Moldova pe calea integrării europene a determinat armonizarea legislației din domeniul dreptului de autor și drepturilor conexe cu acquis-ul comunitar, în scopul asigurării unui nivel de protecție și de respectare a drepturilor titularilor de drepturi echivalent celui existent în Uniunea Europeană. Or, reglementările adoptate la nivelul Uniunii Europene în domeniul dreptului de autor și drepturilor conexe au menirea de a oferi un grad sporit de protecție titularilor de drepturi, prin instituirea unui cadru legal care oferă posibilitatea valorificării operelor protejate de aceste drepturi. În context, proiectul Legii privind dreptul de autor și drepturile conexe este elaborat întru necesitatea armonizării prevederilor legislației din acest domeniu la reglementările acquis-ului comunitar relevant, având menirea de a oferi un grad ridicat de protecție autorilor și titularilor de drepturi de autor și conexe, prin instituirea unui cadru legal care oferă posibilitatea valorificării operelor și altor obiecte protejate de aceste drepturi, de a stabili un mecanism clar de colectare, repartizare și achitare a remunerației de către organizațiile de gestiune colectivă și responsabilizarea tuturor părților implicate în acest proces, precum și de a spori gradul de transparență în activitatea organizațiilor de gestiune colectivă.</p>	
b) Descrieți problema, persoanele/entitățile afectate și cele care contribuie la apariția problemei, cu justificarea necesității schimbării situației curente și viitoare, în baza dovezilor și datelor colectate și examinate	
<p>În condițiile Legii nr. 139/2010 privind drepturile de autor și drepturile conexe (<i>în continuare, Legea nr. 139/2010</i>), autorul sau alt titular al drepturilor patrimoniale exclusive de autor are dreptul la o remunerație echitabilă. Quantumul și modul de achitare a remunerației de autor pentru fiecare caz și mod de valorificare a operei se stabilesc în contractul de autor sau în contractele pe care organizațiile de gestiune colectivă a drepturilor patrimoniale le-au încheiat cu utilizatorii (orice persoană fizică sau juridică). Organizațiile de gestiune colectivă au statut de persoane juridice și se înființează prin liberă asociere și nemijlocit de titularii dreptului de autor și/sau ai drepturilor conexe, care fie devin membri ai acestor organizații, fie le delegă împuterniciri printr-un contract în formă scrisă. Respectiv, organizația de gestiune colectivă exercită, în numele titularilor de drepturi pe care îi reprezintă și în limitele împuternicirilor acordate de aceștia, iar în cazurile pentru care se prevede gestiunea colectivă obligatorie și în numele celor pe care nu-i reprezintă, următoarele atribuții, cum ar fi: eliberarea licențelor utilizatorilor pentru valorificarea operelor sau a obiectelor drepturilor conexe, negocierea cu aceștia a quantumului remunerației pentru o atare valorificare; acumularea și repartizarea remunerației datorate titularilor de drepturi, etc.</p>	

Astfel, generalizând atribuțiile complexe ale unei organizații de gestiune colectivă stabilite la art. 49 alin. (1) din Legea nr. 139/2010, în esență rezultă că, în cadrul unui sistem de gestiune colectivă, titularii de drepturi autorizează organizațiile de gestiune colectivă să controleze utilizarea drepturilor lor, să negocieze cu potențialii utilizatori, să le acorde licențele în schimbul plății unei remunerații corespunzătoare, fixate pe baza unor condiții potrivite, să colecteze această remunerație și să o repartizeze între diferiți titulari de drepturi.

În prezent, pe teritoriul Republicii Moldova își desfășoară activitatea următoarele organizații de gestiune colectivă avizate, care gestionează atât drepturi de autor, cât și drepturi conexe:

- Asociația Obștească Asociația Națională „COPYRIGHT” (AN „COPYRIGHT”), avizată prin Decizia AGEPI nr. 3/1566 din 20.09.2013, publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 216-220 din 04.10.2013, să gestioneze toate drepturile care i-au fost încredințate în gestiune, prin contractele încheiate cu titularii de drepturi, și cele care cad sub incidența licenței obligatorii, de sine stătător sau în comun, în bază de acord, precum și să gestioneze doar drepturile titularilor de drepturi pe care-i reprezintă în baza contractelor încheiate cu aceștia și cele care cad sub incidența licenței obligatorii, de sine stătător sau în comun, în bază de acord.

- Asociația Obștească Asociația Națională a Producătorilor de Fonograme și Interpreți din Republica Moldova (ANPFI), avizată în calitate de organizație de gestiune colectivă a drepturilor conexe prin Decizia AGEPI nr. 27/1747 din 09.08.2019, publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 261-268 din 23.08.2019.

În practică, aplicarea unor prevederi ce se conțin în redacția în vigoare a Legii nr. 139/2010 au provocat opinii contradictorii, în special reglementările cu referire la remunerația compensatorie pentru copie privată, fapt ce impune și intervenția imediată a statului în remedierea acestor neconcordanțe. Or, în lipsa unui cadru normativ clar și concis, care să înlesnească cunoașterea și aplicarea normelor legale de către grupurile țintă vizate, nu pot fi evitate interpretările și divergențele în ceea ce privește respectarea prevederilor legale.

La fel, în prezent, tarifele minime ale remunerației de autor sunt stabilite prin Hotărârea Guvernului nr. 641/2001, însă acestea nu sunt actualizate în funcție de necesitățile obiective ale pieței din Republica Moldova. Astfel, în practică se admit marje considerabile între plafonul maxim și remunerațiile minime în procesul stabilirii tarifelor pentru remunerația de autor, având în vedere că cadrul normativ nu stabilește o limită maximă a acestora.

Prin urmare, inițierea elaborării proiectului de lege, în special pe aspectele ce vizează remunerația compensatorie pentru copia privată, are la bază propunerile parvenite din partea reprezentanților mediului privat.

Totodată, ținând cont de recomandările ample formulate în conținutul Raportului elaborat de către expertul dna Irina Lucan-Arjoca din cadrul proiectului Uniunii Europene „*Suport pentru dialogul structurat în domeniul politicilor, coordonarea punerii în aplicare a Acordului de Asociere și îmbunătățirea procesului de aproximare legală*” (în continuare, Proiectul UE), s-a impus necesitatea elaborării unei noi redacții a Legii privind dreptul de autor și drepturilor conexe, care presupune o structură omogenă și va facilita aplicabilitatea reglementărilor propuse de către toți subiecții interesași în acest proces.

În context, asigurarea transpunerii acquis-ului comunitar relevant prin proiectul Legii privind dreptul de autor și drepturile conexe va asigura perfecționarea legislației în acest domeniu prin reglementarea clară a mecanismelor propuse, va spori gradul de protecție acordat autorilor și titularilor de drepturi de autor și drepturi conexe și va responsabiliza părțile implicate atât sub aspectul acțiunilor necesare a fi întreprinse referitoare la remunerația datorată autorilor și titularilor de drepturi de autor și drepturi conexe, cât și sub aspectul desfășurării unei activități transparente pe acest segment.

Drept urmare, având în vedere caracterul complex al obiectului de reglementare al proiectului de act normativ, ținând cont că se propune o nouă redacție a Legii privind dreptul de autor și drepturile conexe (în speță, la data intrării în vigoare a prezentului proiect de lege, se va abroga Legea nr. 139/2010 privind dreptul de autor și drepturile conexe, cu modificările

ulterioare), iar argumentele detaliate ce justifică conceptul reglementărilor propuse se regăsesc în nota informativă aferentă acestuia, pentru o mai bună percepere a problematicii, prezenta Analiză a impactului de reglementare se va axa în special pe examinarea aspectelor cu incidență în reglementarea activității de întreprinzător, corespunzător prevederilor pct. 3 subpct. 1) din Metodologia de analiză a impactului în procesul de fundamentare a proiectelor de acte normative, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 23/2019. Or, prevederile ce se conțin în proiectul legii nu au impact asupra bugetului public național sau a unor componente ale acestuia și nu prevăd reorganizări și reforme structurale ori instituționale ale autorităților sau ale instituțiilor publice.

Respectiv, Analiza impactului de reglementare se va axa în special pe mecanismul ce ține de reglementarea remunerației compensatorii pentru copie privată și pentru reproducerea reprografică, precum și a aspectelor cu referire la stabilirea remunerațiilor convenite autorilor și titularilor de drepturi de autor și de drepturi conexe prin negocierea metodologiilor în acest sens, având în vedere că din cauza reglementărilor defectuoase la acest capitol, presupun o aplicare necorespunzătoare în practică.

Potrivit proiectului de act normativ, subiecții implicați în procesul de colectare, repartizare și achitare a remunerației compensatorii pentru copia privată și pentru reproducerea reprografică sunt utilizatorii (persoanele fizice și juridice care importă sau produc echipamente și suporturi materiale care pot fi utilizate pentru efectuarea unor atare reproduceri) și organizația de gestiune colectivă desemnată cu dreptul de colectare a remunerației compensatorii.

În ceea ce privește negocierea metodologiilor pentru remunerația de autor (cu excepția remunerației compensatorii pentru copia privată și pentru reprografică reprografică), precum și condițiile de colectare și plată a remunerațiilor convenite autorilor și titularilor de drepturi de autor și drepturi conexe, în acest proces de negocieri sunt implicați utilizatorii și organizațiile de gestiune colectivă (art. 99 – 102 din proiect).

În sensul proiectului de lege, *utilizatorul* este orice persoană fizică sau juridică, care întreprinde acțiuni condiționate de autorizarea de către autor sau titularii de drepturi sau organizația de gestiune colectivă, de remunerarea sau de plata unor compensații către aceștia și care nu acționează în calitate de consumator. În ceea ce privește *organizațiile de gestiune colectivă* (OGC), acestea au statut de asociație obștească și se înființează prin libera asociere a titularilor de drepturi, având scopul principal gestiunea dreptului de autor sau a drepturilor conexe în numele titularilor de drepturi și în beneficiul colectiv al acestora, fiind deținute sau controlate de membrii săi.

Beneficiarul final al remunerației compensatorii pentru copie privată și pentru reproducerea reprografică, precum și a remunerațiilor convenite urmare stabilirii tarifelor prin metodologiile negociate, este autorul și titularul de drepturi de autor și drepturi conexe. *Autor* este persoana fizică sau persoanele fizice care au creat opera, iar *titulari ai drepturilor de autor și drepturilor conexe*, sunt persoanele fizice sau juridice, care au dobândit această calitate prin moștenire sau cesiune, în condițiile legii.

c) Expuneți clar cauzele care au dus la apariția problemei

Deși cadrul juridic național reglementează domeniul dreptului de autor, inclusiv aspectele ce țin de remunerațiile convenite autorilor și titularilor drepturilor de autor și drepturilor conexe, insuficiența reglementărilor normative, lipsa de claritate și previzibilitate în reglementarea remunerației compensatorii, precum și cu referire la stabilirea celorlalte remunerații, face dificilă și incertă aplicabilitatea acestor prevederi.

În lipsa unui cadru normativ clar și concis care să reglementeze expres mecanismul cu referire la remunerația compensatorie și stabilirea remunerațiilor convenite autorilor și titularilor dreptului de autor și drepturilor conexe, precum și limitele de acțiune în acest sens, nu pot fi evitate interpretările și divergențele în ceea ce privește implementarea prevederilor legale și în consecință nu va face posibilă responsabilizarea subiecților implicați în acest proces.

d) Descrieți cum a evoluat problema și cum va evolua fără o intervenție

În conformitate cu prevederile actuale ale art. 26 alin. (1) din Legea nr. 139/2010, reproducerea unei opere publicate legal se permite fără consimțământul autorului sau al altui

titular al dreptului de autor, dar cu plata unei remunerații compensatorii, atunci când reproducerea este făcută de o persoană fizică exclusiv pentru uz personal și dacă nu urmărește obținerea vreunui avantaj comercial direct sau indirect. La fel, în condițiile prevederilor actuale ale art. 27 alin. (2) din Legea nr. 139/2010, se permite, fără consimțământul autorului sau al altui titular al dreptului de autor, dar cu plata unei remunerații compensatorii, reproducerea reprografică a unei opere, exceptând cărțile în întregime și partiturile.

Dreptul la remunerație compensatorie poate fi exercitat exclusiv prin intermediul unei organizații de gestiune colectivă a drepturilor patrimoniale, iar producătorii și importatorii, la punerea în circulație a echipamentului și a suporturilor care pot fi utilizate pentru efectuarea unor atare reproduceri, trebuie să informeze organizația de gestiune colectivă despre plata remunerației compensatorii, punând la dispoziția acesteia documentele necesare care indică numărul de unități de echipamente și/sau de suporturi produse ori importate, precum și datele privind identitatea distribuitorilor care au pus sau prin intermediul cărora au fost puse în circulație echipamentul ori suporturile.

Reieșind din cele expuse, art. 26 alin. (3) din Legea nr. 139/2010, enumeră expres câteva echipamente și suporturi materiale pentru care urmează să se achite remunerația compensatorie, urmat de formularea *etc.*, respectiv nu le limitează, norma legală referindu-se la "orice echipament și suporturi materiale" care pot fi utilizate pentru realizarea unuia ori a mai multor exemplare ale unei opere sau ale unui obiect al drepturilor conexe, prin orice mijloc sau sub orice formă, inclusiv în scopul de imprimare (fixarea sunetelor și/sau a imaginilor ori a reprezentărilor acestora pe orice suport material) audio ori video și/sau al stocării unei opere ori a unui obiect al drepturilor conexe pe suporturi materiale sau electronice. Potrivit alin. (6) lit. b) a aceluiași articol, quantumul remunerației convenite va constitui cel puțin 3% din suma încasată din vânzarea (revânzarea) echipamentului și a suporturilor specificate la alin. (3) din art. 26 al Legii nr. 139/2010. Această exemplificare sau enumerare este interpretativă, generând în rândul importatorilor/producătorilor de echipamente discuții controversate referitoare la faptul dacă unele echipamente cad sub incidența acestei prevederi sau nu.

Organizația de gestiune colectivă eliberează utilizatorilor licențe pentru valorificarea operelor sau a obiectelor drepturilor conexe, drepturile asupra cărora le-au fost încredințate în gestiune de titularii de drepturi sau sunt exercitate în virtutea legii și stabilește quantumul remunerației, precum și alte condiții de licențiere aplicabile modurilor de valorificare a obiectelor ale căror drepturi i-au fost delegate în gestiune, în baza negocierilor cu persoanele care au obligația să plătească remunerația sau cu asociațiile care le reprezintă, ceea ce actualmente duce la aplicarea unor tarife disproporționate pentru aceleași categorii de utilizatori, în consecință, fiind în detrimentul mediului de afaceri.

Astfel, în procesul implementării redacției actuale a art. 26 din Legea nr. 139/2010 s-au constatat unele divergențe de interpretare, și anume în raport cu lista echipamentelor și suporturilor materiale care pot fi utilizate pentru reproducerea operelor în scopuri personale și pentru care se achită remunerația compensatorie, acest aspect generând unele litigii dintre organizațiile de gestiune colectivă și importatorii de echipamente și suporturi materiale.

Diferențe de abordare în raport cu aplicabilitatea prevederilor art. 26 din Legea nr. 139/2010 s-au evidențiat și în partea ce ține de achitarea a cel puțin 3% din suma încasată din vânzarea (revânzarea) echipamentelor și a suporturilor materiale (art. 26 alin. (6) lit. b) din Legea nr. 139/2010).

În mod special, importatorii de echipamente și suporturi materiale din Republica Moldova, invocă solicitările organizațiilor de gestiune colectivă a drepturilor de autor privind achitarea unor sume enorme pentru importul echipamentelor de comunicații (cel puțin 3% din venituri), inclusiv retroactiv, precum și compensarea prejudiciului moral în mărime exagerată. Mai mult, importatorii de echipamente și suporturi materiale menționează că stabilirea remunerației în valoare procentuală din suma încasată din vânzarea echipamentelor și suporturilor materiale este inechitabilă, aceasta, reprezentând o povară financiară destul de însemnată pentru sectorul privat.

De menționat că, AGEPI nu deține informația nemijlocită cu referire la quantumul remunerației compensatorii colectate de la importatorii de echipamente și suporturi materiale de

către organizația de gestiune colectivă împuternicită cu acest drept. Or, în procesul controlului efectuat de către AGEPI în raport cu activitatea organizațiilor de gestiune colectivă (actele de control asupra activității organizațiilor de gestiune colectivă pot fi accesate pe pagina web a AGEPI, în directoriul "Transparența/Acte de control OGC" <http://www.agepi.gov.md/ro/content/acte-de-control-ogc>), remunerația colectată nu este reflectată în conturi distincte, nici măcar nu este reflectată separat remunerația colectată pentru drepturile supuse gestiunii colective extinse (licența extinsă) de cea colectată pentru drepturile gestionate colectiv obligatoriu (licența obligatorie). Astfel, reflectarea remunerației colectate la un singur cont, face imposibilă identificarea sumei colectate pentru remunerația compensatorie pentru copia privată sau reproducerea reprografică.

Referitor la tarifele remunerației de autor, în prezent, acestea sunt stabilite prin Hotărârea Guvernului nr. 641/2001 cu privire la tarifele minime ale remunerației de autor. Astfel, tarifele stabilite prin actul normativ menționat sunt stabilite la limita minimă, respectiv, fără a fi indicată o limită maximă, sau un tarif fix, iar în lipsa unor criterii clare și unitare de stabilire, în practică se admit abordări diferite cu referire la aplicarea acestora.

Astfel, pornind de la premisa faptului că norma legală urmează să fie clară, pentru a se exclude orice echivoc, precum și întru evitarea în perspectivă și a altor dificultăți de aplicare, prin prezentul proiect de lege se propun noi mecanisme inclusiv la aceste capitole. Or, această necesitate derivă din imperfecțiunea actualelor norme, în special a celor ce se referă la cuantumul și modalitatea de plată a remunerației, care se achită de către diferite categorii de agenți economici în beneficiul autorilor și titularilor dreptului de autor și drepturilor conexe.

În lipsa intervenției de revizuire a cadrului normativ în acest domeniu, care nu corespunde întru totul cerințelor actuale de reglementare a raporturilor ce apar în procesul de valorificare a obiectelor dreptului de autor și/sau a drepturilor conexe, se va menține același dezechilibru și aceleași abordări diferite cu referire la aplicarea normelor legale de către utilizatori și organizații de gestiune colectivă. Totodată, mecanismul actual cu referire la remunerația compensatorie pentru copia privată, care este unul interpretativ, precum și lipsa criteriilor clare de stabilire a tarifelor pentru remunerația de autor și care pornesc doar de la limita minimă, vor genera și în continuare abateri de la stabilirea acestora sau chiar eschivarea de la achitarea remunerațiilor cuvenite autorilor sau titularilor de drepturi de autor și drepturi conexe și, într-un final numeroase litigii dintre utilizatori și organizații de gestiune colectivă. Astfel, va fi ratată posibilitatea îmbunătățirii reglementărilor respective, responsabilizarea părților implicate în acest proces și nu în ultimul rând, garantarea tuturor remunerațiilor pentru autori și titularii de drepturi de autor și drepturi conexe proporționale valorificării operelor protejate de aceste drepturi.

e) Descrieți cadrul juridic actual aplicabil raporturilor analizate și identificați carențele prevederilor normative în vigoare; identificați documentele de politici și reglementările existente care condiționează intervenția statului

În prezent, raporturile în domeniul dreptului de autor și a drepturilor conexe, inclusiv aspectele cu referire la remunerația compensatorie pentru copie privată și reproducere reprografică, precum și cu referire la tarifele remunerației de autor sunt reglementate nemijlocit de următoarele acte normative:

- Legea nr. 139/2010 privind dreptul de autor și drepturile conexe;
- Hotărârea Guvernului nr. 641/2001 despre tarifele minime ale remunerației de autor.

Cu referire la aspectele analizate în prezenta Analiză a impactului de reglementare, carențele prevederilor actelor normative menționate au fost indicate detaliat în directoriul ce ține de descrierea evoluției problemei, esența cărora constă în lipsa de claritate în privința căror echipamente și suporturi materiale care pot fi utilizate pentru reproducerea operelor în scopuri personale se achită remunerația compensatorie; stabilirea doar a limitei minime, respectiv, fără a fi reglementată o limită maximă, sau un tarif fix a remunerației de autor, precum și lipsa unor criterii clare și unitare de stabilire a acestora.

Subsecvent, la nivelul documentelor de politici, promovarea dialogului și cooperarea între organizațiile de gestiune colectivă a drepturilor de autor și conexe în scopul de a promova disponibilitatea operelor și a altor elemente protejate și transferul de redevențe pentru utilizarea

acestor opere sau a altor elemente protejate constituie un obiectiv ce se regăsește în art. 291 din Planul național de acțiuni privind implementarea Acordului de Asociere RM-UE pentru anii 2017-2019, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1472/2016.

Nemijlocit, realizarea acțiunii ce ține de elaborarea proiectului Legii privind dreptul de autor și drepturile conexe se subscie și printre obiectivele stabilite în Planul de acțiuni al Guvernului pentru anii 2021-2022, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 235/2021 (acțiunea de la pct. 19.5.1.).

2. Stabilirea obiectivelor

a) Expuneți obiectivele (care trebuie să fie legate direct de problemă și cauzele acesteia, formulate cuantificat, măsurabil, fixat în timp și realist)

Necesitatea unei noi Legi privind dreptul de autor și drepturile conexe implică o intervenție esențială a statului în vederea armonizării domeniului dreptului de autor și drepturilor conexe cu tendințele de evoluție la nivel comunitar, precum și în vederea soluționării lacunelor și divergențelor de aplicare în practică cu referire la aspectele ce țin de remunerația compensatorie pentru copie privată și reproducerea reprografică și cele cu referire la stabilirea tarifelor pentru remunerația autorilor și titularilor dreptului de autor și drepturilor conexe, obiectivul esențial fiind perfecționarea mecanismelor în acest sens.

Totodată, obiectivele specifice sunt următoarele:

- extinderea și reglementarea exhaustivă a echipamentelor și suporturilor materiale pentru care se achită remunerație compensatorie pentru copia privată într-o listă, ce constituie anexă la prezenta Lege. Lista menționată este identificată conform Nomenclaturii combinate a mărfurilor, aprobată prin Legea nr. 172/2014;

- identificarea celor mai optime soluții ce vor asigura responsabilizarea importatorilor și producătorilor pe de o parte să achite remunerația compensatorie la importul sau producerea suporturilor materiale și a organizației de gestiune colectivă pe de altă parte să colecteze, să repartizeze și să achite această remunerație compensatorie;

- stabilirea remunerațiilor cuvenite autorilor și titularilor de drepturi conexe în baza metodologiilor pentru toate categoriile de drepturi, la fel, accentul fiind pus pe negocierea acestora de către organizațiile de gestiune colectivă și utilizatori, cu excepția remunerației compensatorii pentru copia privată și reproducerea reprografică, cuantumul căreia se propune în Lege;

- indicarea expresă a criteriilor principale în baza cărora vor fi negociate metodologiile.

3. Identificarea opțiunilor

a) Expuneți succint opțiunea „a nu face nimic”, care presupune lipsa de intervenție

Nu au fost identificate avantaje ale opțiunii „a nu face nimic”.

Dezavantajul opțiunii „a nu face nimic”: Lipsa unei intervenții corespunzătoare în vederea stabilirii clare a unei proceduri ce ține de achitarea remunerației compensatorii pentru reproducerea unei opere publicată legal, indicarea echipamentelor și suporturilor materiale pentru care se achită o atare remunerație și cuantumul acesteia, precum și a procedurii cu privire la stabilirea remunerației cuvenite autorilor și titularilor de drepturi conexe pentru valorificarea operelor acestora, va amplifica și în continuare acel dezechilibru existent la moment. Or, cadrul normativ în vigoare, care nu corespunde întru totul cerințelor actuale de reglementare a raporturilor ce apar în procesul de valorificare a obiectelor dreptului de autor și/sau a drepturilor conexe și lipsa de intervenție a statului în vederea înlăturării acestor deficiențe, va menține aceleași prevederi incerte și respectiv, va fi ratată posibilitatea îmbunătățirii reglementărilor respective.

Suplimentar, fără o armonizare a legislației din domeniul dreptului de autor și drepturilor conexe cu acquis-ul comunitar, acest aspect ar putea crea diferențe semnificative de protecție a drepturilor autorilor și titularilor drepturilor de autor și drepturilor conexe, fapt ce conduce într-un final la incoerență normativă.

b) Expuneți principalele prevederi ale proiectului, cu impact, explicînd cum acestea ținesc cauzele problemei, cu indicarea inovațiilor și întregului spectru de soluții/drepturi/obligatii ce se doresc să fie aprobate

Astfel, comparativ cu mecanismul actual, intervenția legislativă materializată prin prezentul proiect de lege, va determina consolidarea procesului de achitare a remunerațiilor de către utilizatorii operelor dreptului de autor și drepturilor conexe și de colectare, repartizare și achitare a acestora de către organizațiile de gestiune colectivă.

1) *Referitor la remunerația compensatorie pentru copia privată și pentru reproducerea reprografică (art. 71 și 72 din proiectul legii), Directiva 2001/29/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 22 mai 2001 privind armonizarea anumitor aspecte ale dreptului de autor și drepturilor conexe în societatea informațională* permite statelor membre să prevadă o excepție de la dreptul de reproducere pentru anumite tipuri de reproduceri ale materialelor audio, vizuale și audiovizuale pentru uz personal sau o limitare a acestui drept, însoțită de o compensație echitabilă, orice taxe fiind calculate pe baza posibilelor prejudicii cauzate titularilor de drepturi prin actul de copiere privată.

Rezoluția Parlamentului European din 27 februarie 2014 referitoare la taxele pentru copierea privată(2013/2114(INI)) prevede că statele membre în care se percep taxe ar trebui să simplifice și să armonizeze valoarea acestor taxe.

În sensul proiectului de Lege, *copia privată* constituie reproducerea unei opere publicată legal pe orice echipament și suport material care pot fi utilizate pentru efectuarea unor atare reproduceri, indiferent dacă procedeul folosit este unul analogic sau digital, cu condiția că reproducerea este făcută de o persoană fizică exclusiv pentru uz personal și nu se urmărește obținerea vreunui avantaj comercial direct sau indirect, iar *reproducere reprografică* constituie reproduceri pe hârtie sau orice suport similar, realizate prin folosirea oricărui tip de tehnici fotografice sau prin alt proces cu efecte similare, cu excepția partiturilor, cu condiția ca titularii de drepturi să primească compensații echitabile.

În acest sens, copia privată fiind de obicei, orice copie în scopuri necomerciale realizată de o persoană fizică pentru uzul său personal, reprezintă o limitare de la dreptul de reproducere, care este permisă fără consimțământul autorului sau al altui titular al dreptului de autor sau al drepturilor conexe, deoarece este practic imposibil să se acorde permisiunea pentru reproducere unui număr mare de persoane sau să se monitorizeze modul în care această permisiune este ulterior utilizată. Respectiv, această limitare a dreptului exclusiv este permisă, cu condiția ca autorului sau titularului dreptului de autor sau al drepturilor conexe să îi fie achitată o compensație echitabilă pentru acoperirea acelor venituri sau a prejudiciului cauzat titularului de drepturi a cărui operă a fost copiată.

Prin urmare, remunerația compensatorie se stabilește pentru un potențial prejudiciu cauzat autorilor și titularilor dreptului de autor și drepturilor conexe pentru acțiunile de copiere privată. Respectiv, prin acest tip de remunerație, statul se îngrijește să compenseze autorilor și titularilor dreptului de autor și drepturilor conexe acest eventual prejudiciu, garantându-le o remunerație echitabilă. Or, în prezent, evoluțiile tehnologiilor moderne, face dificilă negarea faptului că activitatea de copiere privată nu ar afecta potențialul venit al autorului sau titularului dreptului de autor și drepturilor conexe.

În esență, prin proiectul de act normativ la acest capitol se propun a se reglementa următoarele aspecte importante:

- stabilirea cuantumului remunerației compensatorii pentru copia privată, care este egală cu 0,3% pentru echipamente și suporturi materiale, calculată din:

a) valoarea statistică a echipamentelor și suporturilor materiale importate, pentru importatori;

b) prețul de producere a echipamentelor și suporturilor materiale, fără taxa pe valoarea adăugată, pentru producători.

În cadrul ședințelor de lucru și consultărilor publice pe marginea proiectului de lege, cu referire la cuantumul remunerației compensatorii, reprezentanții mediului de afaceri (de ex.

AmCham, FIA și ATIC) au propus: cel mult 0,3% pentru echipamente și cel mult 0,5% pentru suporturi, calculată din:

a) valoarea intrinsecă a echipamentelor și suporturilor materiale importate, fără taxa pe valoare adăugată, pentru importatori;

b) veniturile din vânzările echipamentelor și suporturilor materiale produse, fără taxa de valoare adăugată, pentru producători.

Respectiva propunere a fost justificată prin faptul că:

- în prezent cuantumul stabilit în Legea nr. 139/2010 este împovărător pentru agenții economici;

- aplicarea unor tarife mai mari decât cele propuse nu va asigura diminuarea reală a impactului pentru importatori, dar va contribui la venituri substanțiale pentru organizațiile de gestiune colectivă, venituri care depășesc întregul lor buget;

- cu cât este mai mare puterea de cumpărare pe cap de locuitor într-o țară, cu atât este mai mare este cuantumul remunerației pe cap de locuitor (potrivit Studiului OMPI din 2017).

În ceea ce privește organizațiile de gestiune colectivă (AN "COPYRIGHT" și ANPFI), au propus stabilirea în proiectul legii a cuantumului remunerației compensatorii pentru copia privată de 2,5%, aceasta fiind voința membrilor respectivelor organizații, exprimată/votată în cadrul Adunărilor Delegaților.

Urmare avizării repetate a proiectului de lege, prin avizul nr. 07-445 din 14.02.2022 (se anexează), Ministerul Economiei a menționat că: "...Un alt aspect care trebuie de luat în considerare este că nu toate echipamentele propuse în calcul sunt utilizate în scopul copierii private, unele dintre ele (multifuncționale) au o altă destinație principală decât cea de înregistrare și/sau reproducere a sunetului și/sau a imaginilor, ultima reprezentând o funcție auxiliară. Astfel, articolul 5 alineatul (2) litera (b) din Directiva 2001/29/CE permite statelor membre să prevadă o scutire de la plata compensației echitabile, în cazul în care prejudiciul potențial cauzat titularilor de drepturi este estimat ca fiind minim.

Reieșind din cele expuse, considerăm că cuantumul remunerației compensatorii trebuie să fie echitabil în proporție cu prejudiciul potențial cauzat și aplicabil pentru toți importatorii de suporturi care pot fi utilizate pentru copii private. Iar în lumina celor menționate supra, propunem stabilirea cuantumului remunerației compensatorii nemijlocit față de categoriile vizate: CD, DVD, Cartele de memorie, HDD/SSD externe, USB".

În cadrul ședinței interministeriale organizate în condițiile pct. 204 din Regulamentul Guvernului, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 610/2018 pe marginea avizului Ministerului Economiei în raport cu proiectul legii privind dreptul de autor și drepturile conexe (*procesul-verbal se anexează*), AGEPI a argumentat necesitatea achitării remunerației compensatorii pentru copie privată și pentru echipamente, având în vedere că odată cu dezvoltarea tehnologiilor informaționale, suporturile materiale astfel propuse vor dispărea, acest aspect va diminua în timp remunerația colectată pe acest segment.

Astfel, Ministerul Economiei a propus să se stabilească un procent de 0,3 atât pentru echipamente, cât și pentru suporturi materiale, având în vedere că plata remunerației compensatorii pentru copia privată s-ar dubla în situația în care unele echipamente și suporturi materiale se regăsesc sub același cod al poziției tarifare din Nomenclatura combinată a mărfurilor, aprobată prin Legea nr. 172/2014. Totodată, Ministerul Economiei a menționat despre necesitatea reglementării listei echipamentelor și suporturilor materiale pentru care se achită remunerația compensatorie pentru copie privată în calitate de anexă la lege, criteriu ce va asigura stabilitatea și predictibilitatea legii și aplicarea fără interpretări a codurilor pozițiilor tarifare din Nomenclatura combinată a mărfurilor.

Ținând cont de prevederile Regulamentului cu privire la organizarea și funcționarea Ministerului Economiei, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 143/2021, Ministerul Economiei își realizează funcțiile în domeniile precum: politici economice, reglementarea mediului de afaceri și a întreprinderilor mici și mijlocii, tehnologia informației și economie digitală. Corespunzător, în condițiile art. 5 din Legea nr. 231/2010 cu privire la comerțul interior, Ministerul Economiei este organul central de specialitate al administrației publice responsabil

de elaborarea politicii de stat în domeniul comerțului și de reglementarea acestui domeniu. În context, ținând cont de propunerile Ministerului Economiei, urmare discuțiilor suplimentare cu reprezentanții acestei instituții și ai Secretariatului Consiliului Economic pe lângă Prim-ministru, prin care s-a reiterat necesitatea instituirii unui mecanism fiabil, eficient și echitabil de colectare a remunerației compensatorii, ținând cont că aceasta se colectează pentru un prejudiciu ipotetic cauzat de consumatori autorilor și titularilor de drepturi de autor și drepturi conexe prin copierea privată și fără consimțământul lor a operelor lor, a fost agreată propunerea de a reglementa mecanismul cu privire la achitarea remunerației compensatorii pentru copie privată de către persoanele fizice și/sau juridice care importă sau produc echipamente și suporturi materiale care pot fi utilizate pentru efectuarea unor atare reproduceri, precum și stabilirea cuantumului acesteia de 0,3%, calculată din valoarea statistică a echipamentelor și suporturilor materiale importate, pentru importatori și prețul de producere al echipamentelor și suporturilor materiale, fără taxa pe valoare adăugată, pentru producători.

În ceea ce privește calculul cuantumului remunerației compensatorii pentru copia privată din *valoarea statistică* a suporturilor materiale importate, aceasta reprezintă o propunere a Ministerului Finanțelor și Serviciului Vamal formulată în procesul avizării proiectului (*avizul Ministerului Finanțelor nr. 09/02 – 03/2413 din 30.12.2021 și a Serviciului Vamal nr. 28/11 – 18593 din 29.12.2021 se anexează*). Potrivit rubricii 46, lit. C (Indicații privind completarea declarației vamale în detaliu **în cazul procedurilor de import definitiv**, introducere cu titlu temporar, reimport, antrepozit vamal sau zona liberă, transformare sub control vamal sau alte proceduri vamale), cap. III din Normele tehnice privind imprimarea, utilizarea și completarea declarației vamale în detaliu, aprobate prin Ordinul Serviciului Vamal nr. 346 – O/2009 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 197 – 200/876 din 31.12.2009), “**valoarea statistică** reprezintă valoarea în vamă a mărfii calculată conform legislației în vigoare și include valoarea mărfurilor la locul și momentul în care acestea intră pe teritoriul vamal al țării. Valoarea statistică se înscrie exprimată în moneda națională și se determină prin transformarea în lei a monedei facturate, conform prevederilor legale. Valoarea statistică nu include drepturi percepute la import cum sînt: taxele vamale, TVA, accize sau alte taxe similare. ... Pentru mărfurile folosite ca mediu de transport al informațiilor (suport informatic) cum sînt dischetele, benzile magnetice, filmele, planurile, casetele audio și video, CD-ROM-urile, care sînt schimbate în scopul furnizării de informații de uz general, altele decît cele menționate la punctul 9 lit.g, valoarea statistică se formează pe baza costului total, format din costul suportului și al informației care este transportată. ...”.

- includerea echipamentelor și suporturilor materiale pentru care se achită remunerație compensatorie într-o listă ce va fi identificată conform Nomenclaturii combinate a mărfurilor, iar această listă să constituie anexă la Legea privind dreptul de autor și drepturile conexe;

- în scopul asigurării garantării achitării remunerației compensatorii de către utilizatori și respectiv, colectării, repartizării și achitării acesteia de către organizația de gestiune colectivă desemnată cu acest drept, pentru a se asigura și o transparență în acest sens, se propune un mecanism de informare/raportare a informațiilor relevante la acest aspect, cu implicarea autorităților publice cu atribuții funcționale în domeniu. Astfel, remunerația compensatorie urmează a fi achitată de către persoanele fizice și/sau juridice care importă sau produc suporturi materiale care pot fi utilizate pentru efectuarea unor atare reproduceri. În termen de 15 zile de la încheierea fiecărui trimestru, Serviciul Vamal comunică AGEPI lista importatorilor suporturilor materiale relevante importate în trimestrul precedent, cu indicarea pentru fiecare importator în parte a datelor de identificare (denumire și IDNO) și a valorii statistice, iar producătorii comunică AGEPI, în baza unei declarații pe propria răspundere, informația privind suporturile materiale puse în vânzare în trimestrul precedent, cu indicarea prețului de producere a acestora. La rîndul său, în termen de 15 zile de la primirea informațiilor de la Serviciul Vamal, AGEPI le transmite organizației de gestiune colectivă desemnată cu dreptul de colectare a remunerației compensatorii, iar aceasta din urmă, colectează remunerația compensatorie pentru toți autorii, titularii drepturilor de autor și titularii de drepturi conexe, o repartizează și o plătește conform condițiilor stabilite în metodologia elaborată în condițiile stabilite în proiectul Legii.

În ceea ce privește remunerația compensatorie pentru reproducerea reprografică, prin prezentul proiect de lege se propune același mecanism de realizare a acestui drept ca și în cazul remunerației compensatorii pentru copia privată, iar cuantumul remunerației este egal cu 1% calculată din: a) valoarea statistică a echipamentelor, pentru importatori; b) prețul de producere al echipamentelor, fără taxa pe valoarea adăugată, pentru producători; c) prețul per pagină a copiilor realizate, pentru centrele de copiere care utilizează echipamentele și suporturile concepute pentru realizarea de copii și pe care se pot realiza reproduceri ale operelor exprimate în scris sau grafic.

Lista statelor care au constituit drept punct de reper pentru calculul astfel propus, se prezintă în următorul tabel:

Țara	Copier s	Fax machine s	Scanner s	Printer s	MF (multifunction al machines)	Copy Paper	Salariu Mediu	
Austria				5.5			260 0	
Croația		0.9	0.9	0.4	0.9		900	
Grecia	4		4		4		110 0	
Ungaria	2			2	2		820	
Lituania	2.5				0.8		850	
Polonia	3	1.5	2.5	1.5	2.9		935	
Slovacia	3	3	3	3	3		100 0	
							437	Moldova

Țara	Copiers	Fax machine s	Scanner s	Printers	MF (multifunction al machines)	Copy Paper	
Austria	0	0	0	0.92442 3	0	0	
Croația	0	0.437	0.437	0.19422 2	0.437	0	
Grecia	1.58909 1	0	1.58909 1	0	1.589091	0	
Ungaria	1.06585 4	0	0	1.06585 4	1.065854	0	
Lituania	1.28529 4	0	0	0	0.411294	0	
Polonia	1.40213 9	0.70107	1.16844 9	0.70107	1.355401	0	
Slovacia	1.311	1.311	1.311	1.311	1.311	0	
Suma	6.65337 8	2.44907	4.50554	4.19656 8	6.16964		
Media	1.33067 6	0.81635 7	1.12638 5	0.83931 4	1.028273	5.141004	
						1.028201	

2) Referitor la tarifele stabilite conform metodologiilor negociate (art. 99 - 102 din proiectul legii), de menționat că, în prezent tarifele minime ale remunerației de autor, sunt stabilite prin Hotărârea Guvernului nr. 641/2001. Practica a arătat că stabilirea nivelului remunerațiilor în cuprinsul unei Hotărâri de Guvern nu a fost benefică pentru Republica Moldova, nefiind asigurat un tratament egal și nediscriminatoriu în raport cu diferite categorii de utilizatori. S-au înregistrat abuzuri prin impunerea unor tarife care nu sunt actualizate în funcție de necesitățile pieței din Republica Moldova, bazate pe criterii obiective și nediscriminatorii, fiind prevăzute marje considerabile între plafonul maxim și remunerațiile minime.

În context, prin prezentul proiect de act normativ se propune ca remunerațiile cuvenite autorilor și titularilor de drepturi conexe (cu excepția remunerației compensatorii pentru copie privată și reproducerea reprografică), precum și condițiile de colectare și plată, să se stabilească de către organizațiile de gestiune colectivă și utilizatori în cuprinsul metodologiilor negociate. Astfel, este reglementat mecanismul cu referire la negocierea metodologiilor, respectiv, se conțin prevederi cu referire la elementele obligatorii pe care trebuie să le conțină metodologiile, comisiile de negociere, criteriile principale, în baza cărora se negociază metodologiile. Organizațiile de gestiune colectivă pot solicita în negocieri, de la aceeași categorie de utilizatori, fie remunerații forfetare, fie remunerații procentuale, numai dacă și în măsura în care sunt utilizate opere sau alte obiecte protejate pentru care drepturile de autor sau drepturile conexe protejate se află în termenele de protecție prevăzute de lege. Remunerațiile forfetare și cele procentuale sunt stabilite din veniturile obținute prin activitatea în cadrul căreia se utilizează repertoriul organizației de gestiune colectivă. În lipsa veniturilor, remunerațiile forfetare sau procentuale sunt raportate la cheltuielile ocazionate de utilizare.

Un principiu de bază la stabilirea remunerațiilor îl constituie faptul că acestea trebuie să fie rezonabile în raport cu valoarea economică și ponderea utilizării drepturilor în cauză, ținând seama de caracteristicile și de sfera de utilizare a operelor și a altor obiecte protejate, precum și de valoarea economică a serviciului prestat de organizația de gestiune colectivă. Concomitent, organizațiile de gestiune colectivă nu vor putea impune utilizatorilor remunerații inechitabile sau orice alte condiții inechitabile de acordare a licențelor și nu vor aplica, în raporturile cu utilizatorii, remunerații inegale sau alte condiții inegale la prestații echivalente. Metodologiile vor fi publicate în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, respectiv, vor fi opozabile tuturor utilizatorilor din domeniul pentru care s-a negociat.

Mecanismul propus cu referire la negocierea metodologiilor de către organizațiile de gestiune colectivă și utilizatori (care vor cuprinde remunerațiile cuvenite autorilor și titularilor de drepturi conexe, precum și condițiile de colectare și achitare) se subsumează și în prevederile art. 16 alin. (1) din Directiva 2014/26/UE, potrivit căruia *“statele membre se asigură că organismele de gestiune colectivă și utilizatorii negociază cu bună credință pentru acordarea de licențe privind drepturile. Organismele de gestiune colectivă și utilizatorii își oferă reciproc toate informațiile necesare”*, respectiv, transpunerea căreia este asigurată prin respectivul proiect de Lege.

De menționat că, mecanismele astfel propuse cu referire la remunerația compensatorie și stabilirea remunerațiilor cuvenite autorilor și titularilor dreptului de autor și drepturilor conexe, vor asigura cerința de claritate și previzibilitate a reglementărilor legale, iar în ceea ce privește procedurile de negociere a acestora de către utilizatori și organizațiile de gestiune colectivă, este prevăzut cadrul procedural care să reducă complexitatea, însă care garantează obiectivitate și echitate. Astfel, fiecare regulă introdusă are scopul de a atribui fiecărei proceduri de stabilire a remunerațiilor un caracter stabil, iar activitatea propriu-zisă să fie reglementată strict de lege, pentru a nu crea posibilități de acțiune contrare regulilor prestabilite.

c) Expuneți opțiunile alternative analizate sau explicați motivul de ce acestea nu au fost luate în considerare

În contextul celor menționate supra, se constată că aplicarea unor scenarii alternative decât cele expuse prin prisma proiectului propus nu va produce efectul scontat în măsura în care să

corespundă atingerii scopului dorit. Mai mult ca atât, la examinarea opțiunilor alternative și identificarea soluției optime, s-a ținut cont de particularitățile și principiile sistemului național de protecție a proprietății intelectuale, nemijlocit în domeniul dreptului de autor și drepturilor conexe, precum și de angajamentele și prevederile actelor internaționale și comunitare din domeniu.

4. Analiza impacturilor opțiunilor

a) Expuneți efectele negative și pozitive ale stării actuale și evoluția acestora în viitor, care vor sta la baza calculării impacturilor opțiunii recomandate

Se consideră judicioasă revizuirea integrală a mecanismelor ce țin de remunerația compensatorie și stabilirea remunerațiilor pentru autori și titularii dreptului de autor și drepturilor conexe și corespunzător reglementarea acestora prin prezentul proiect de lege, care într-un final ar fortifica cadrul legal la acest capitol. Situația actuală conduce, pe termen lung, la efecte negative care vor afecta funcționalitatea sistemului din Republica Moldova. Neadoptarea sau amânarea modificării legislației în domeniul dreptului de autor și drepturilor conexe va avea un impact negativ, în special, în raport cu autorii și titularii de drepturi de autor și drepturi conexe, care potrivit situației existente, nu primesc remunerația cuvenită, precum și asupra utilizatorilor obiectelor dreptului de autor și/sau drepturilor conexe, care în mare parte o reprezintă mediul de afaceri.

Or, scopul de bază în acest sens îl constituie perfecționarea procedurilor de acumulare, repartizare și achitare a remunerațiilor, care să ofere autorilor și titularilor de drepturi de autor și drepturi conexe garanția că valorificarea operelor lor va fi remunerată corespunzător.

b¹) Pentru opțiunea recomandată, identificați impacturile completând tabelul din anexa la prezentul formular. Descrieți pe larg impacturile sub formă de costuri sau beneficii, inclusiv părțile interesate care ar putea fi afectate pozitiv și negativ de acestea

Reglementările propuse prin proiectul legii, constituie opțiunea identificată și recomandată în contextul analizei efectuate ca fiind cea mai optimă soluție de înlăturare a neconformităților constatate în domeniul dreptului de autor și drepturilor conexe, la caz, cu referire la stabilirea și achitarea remunerațiilor, iar implementarea acesteia va determina impacturi de ordin economic.

Prin opțiunile propuse, acestea vor avea doar un impact pozitiv în raport cu părțile interesate (utilizatorii, precum și autorii și titularii dreptului de autor și drepturi conexe), după cum urmează:

- va fi reglementată lista exhaustivă a echipamentelor și suporturilor materiale pentru care se va achita remunerația compensatorie, asigurându-se o claritate cu referire la echipamentele și suporturile materiale pentru care va fi achitată o atare remunerație.

- asigurarea unei transparențe în procesul achitării remunerației compensatorii de către importatori și producători și corelativ, colectării, repartizării și achitării acesteia de către organizația de gestiune colectivă desemnată cu acest drept. Astfel, pentru beneficiarii acestei remunerații (autorii și titularii dreptului de autor și drepturi conexe) va exista convingerea unei garanții că un eventual prejudiciu cauzat pentru reproducerea operelor fără consimțământul lor, va fi compensat.

- asigurarea unui tratament egal pentru toate categoriile de utilizatori ce valorifică obiectele protejate de dreptul de autor, prin negocierea unor tarife actualizate în dependență de cerințele pieței autohtone bazate pe criterii obiective, astfel fiind evitată stabilirea doar a limitei minime a remunerațiilor și în consecință, admiterea unei marje considerabile a limitei maxime pentru remunerațiile cuvenite autorilor și titularilor dreptului de autor și drepturilor conexe.

b²) Pentru opțiunile alternative analizate, identificați impacturile completând tabelul din anexa la prezentul formular. Descrieți pe larg impacturile sub formă de costuri sau beneficii, inclusiv părțile interesate care ar putea fi afectate pozitiv și negativ de acestea

Ținând cont de esența și scopul intervențiilor propuse prin proiectul legii, nu au fost identificate careva opțiuni alternative.

c) Pentru opțiunile analizate, expuneți cele mai relevante/iminente riscuri care pot duce la eșecul intervenției și/sau schimba substanțial valoarea beneficiilor și costurilor estimate și

prezența presupunerii privind gradul de conformare cu prevederile proiectului a celor vizați în acesta

Careva riscuri care pot duce la eșecul intervenției nu au putut fi stabilite. Mai mult ca atât, soluțiile identificate ca fiind cele mai optime, vizează perfecționarea procedurilor de stabilire a remunerațiilor, inclusiv de colectare, repartizare și achitare a acestora.

d) Dacă este cazul, pentru opțiunea recomandată expuneți costurile de conformare pentru întreprinderi, dacă există impact disproporționat care poate distorsiona concurența și ce impact are opțiunea asupra întreprinderilor mici și mijlocii. Se explică dacă sînt propuse măsuri de diminuare a acestor impacturi

Concluzie:

e) Argumentați selectarea unei opțiuni, în baza atingerii obiectivelor, beneficiilor și costurilor, precum și a asigurării celui mai mic impact negativ asupra celor afectați

Urmare analizei expuse mai sus, a fost identificată drept opțiune recomandată - elaborarea și adoptarea Legii privind dreptul de autor și drepturile conexe. De altfel, un sistem eficient și riguros de protecție a dreptului de autor și a drepturilor conexe este unul dintre principalele instrumente care garantează obținerea resurselor necesare în procesul valorificării operelor și păstrarea demnității autorilor și titularilor de drepturi.

Acest proiect va constitui o intervenție constructivă a statului în domeniu, ce are drept efect claritatea normei legale și excluderea oricărui echivoc și a dificultăților de aplicare a acesteia. Mai mult ca atât, această intervenție legislativă va asigura un echilibru just între drepturile și interesele utilizatorilor în procesul valorificării operelor și drepturile și interesele autorilor și titularilor dreptului de autor și drepturilor conexe. Corespunzător, urmare analizei efectuate nu a fost identificat nici un impact negativ în raport cu beneficiarii reglementărilor propuse.

5. Implementarea și monitorizarea

a) Descrieți cum va fi organizată implementarea opțiunii recomandate, ce cadru juridic necesită a fi modificat și/sau elaborat și aprobat, ce schimbări instituționale sînt necesare

La data intrării în vigoare a proiectului Legii privind dreptul de autor și drepturile conexe (în speță, în termen de o lună de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova), se va abroga Legea nr. 139/2010 privind dreptul de autor și drepturile conexe.

Nemijlocit, cu referire la aspectele supuse examinării în prezenta Analiză a impactului de reglementare, urmare adoptării noii Legi privind dreptul de autor și drepturile conexe, vor fi elaborate/aprobate următoarele acte normative la acest capitol, după cum urmează:

1) Stabilirea tarifelor conform metodologiilor negociate și aprobate în condițiile art. 99-101 din proiectul Legii.

2) Elaborarea și promovarea amendamentelor la Codul contravențional, în sensul implementării prevederilor art. 71 alin. (11) și corespunzător, ale art. 72 alin. (6) din proiectul Legii, în sensul stabilirii răspunderii contravenționale pentru importatorii și producătorii de echipamente și suporturi materiale care pot fi utilizate pentru copii private și pentru reproducerea reprografică, precum și pentru organizația de gestiune colectivă desemnată cu dreptul de colectare a remunerației compensatorii în cazul neexecutării sau executării necorespunzătoare a obligațiilor ce țin de plata și repartizarea respectivei remunerații.

b) Indicați clar indicatorii de performanță în baza cărora se va efectua monitorizarea

Indicatorii de performanță identificați în vederea efectuării monitorizării implementării actului normativ inițiat vor constitui ansamblul de indicatori care reflectă activitatea realizată în domeniul dreptului de autor și al drepturilor conexe, nemijlocit ce țin de: remunerația colectată, repartizată și achitată, inclusiv remunerația compensatorie, dinamica plângerilor depuse de utilizatorii obiectelor dreptului de autor și a drepturilor conexe cu referire la activitatea de colectare a remunerației de către organizațiile de gestiune colectivă, gradul de transparență a activității organizațiilor de gestiune colectivă la acest capitol, numărul și complexitatea neconformităților identificate în activitatea organizațiilor de gestiune colectivă în rezultatul controalelor anuale efectuate.

c) Identificați peste cât timp vor fi resimțite impacturile estimate și este necesară evaluarea performanței actului normativ propus. Explicați cum va fi monitorizată și evaluată opțiunea

Se estimează că impacturile noilor reglementări vor fi resimțite odată cu punerea în aplicare a prevederilor proiectului și a racordării cadrului normativ existent în vederea asigurării aplicării acestuia.

6. Consultarea

a) Identificați principalele părți (grupuri) interesate în intervenția propusă

Părțile interesate în intervențiile propuse prin proiectul Legii sunt:

1) autorii și titularii dreptului de autor și ai drepturilor conexe, reprezentanți de organizațiile de gestiune colectivă;

2) utilizatorii obiectelor dreptului de autor și drepturilor conexe/producătorii/importatorii de suporturi materiale (mediul privat).

b) Explicați succint cum (prin ce metode) s-a asigurat consultarea adecvată a părților

Proiectul a fost plasat pentru consultări publice pe pagina web a AGEPI: www.agepi.gov.md, la secțiunea Transparența/Consultări publice/Proiecte de acte normative (DAC) și pe portalul www.particip.gov.md.

Suplimentar, în perioada 25-29 octombrie 2021, în scopul explicării mai detaliate a aspectelor practice și a prevederilor acquis-ului comunitar transpuse în proiectul Legii, ținând cont de prezența în Republica Moldova a dnei Irina Lucan-Arjoca, expert din cadrul proiectului Uniunii Europene „Suport pentru dialogul structurat în domeniul politicilor, coordonarea punerii în aplicare a Acordului de Asociere și îmbunătățirea procesului de aproximare legală”, au avut loc mai multe ședințe de lucru pe marginea acestuia cu reprezentanții AGEPI, ai organizațiilor de gestiune colectivă, organizațiilor de difuzori, mediului de afaceri și uniunilor de creație (informația despre ședințe poate fi accesată la link-ul: <http://agepi.gov.md/ro/news/proiectul-unei-noi-legi-privind-dreptul-de-autor-%C8%99i-drepturile-conexe-analizat-%C8%99i-discutat-%C3%AEn>).

Totodată, în conformitate cu prevederile art. 11 și 12 din Legea nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, la data de 01.11.2021, AGEPI a lansat consultările publice pe marginea proiectului Legii privind dreptul de autor și drepturile conexe, astfel oferind posibilitatea implicării active a tuturor subiecților interesați prin prezentarea opiniilor și propunerilor în raport cu acesta până la data de 15.11.2021. În paralel, la data de 09.11.2021, AGEPI a organizat dezbateri publice pe marginea proiectului legii la care au participat reprezentanții organizațiilor de gestiune colectivă, mediului de afaceri și uniunilor de creație (informația despre dezbaterile publice poate fi accesată la link-ul: <http://agepi.gov.md/ro/news/dezbateri-publice-cu-privire-la-proiectul-legii-privind-dreptul-de-autor-%C8%99i-drepturile-conexe>).

c) Expuneti succint poziția fiecărei entități consultate față de documentul de analiză a impactului și/sau intervenția propusă (se expune poziția a cel puțin unui exponent din fiecare grup de interese identificat)

Poziția detaliată a fiecărei entități consultate în cadrul consultărilor și dezbaterilor publice pe marginea proiectului Legii privind dreptul de autor și drepturile conexe, inclusiv în raport cu aspectele relatate în prezenta Analiză a impactului de reglementare, precum și argumentele AGEPI, în calitate de autor al proiectului, sunt relatate în Sinteza obiectivelor și propunerilor (recomandărilor) elaborată în cadrul acestor etape de consultare. În esență, sub aspect conceptual, cu referire la aspectele reflectate în prezenta Analiză a impactului de reglementare, organizațiile de gestiune colectivă pe de o parte s-au pronunțat în privința excluderii mecanismului de negociere a Metodologiilor și stabilirea acestora conform unei Hotărâri de Guvern ca unică formă legală, care va disciplina utilizatorii și va oferi o siguranță pentru autori/titulari de drepturi, iar pe de altă parte au înaintat propuneri sub formă de redacții a acestor prevederi.

În ceea ce privește reprezentanții mediului de afaceri care au participat la ședințele de lucru și consultările publice pe marginea proiectului de lege (Secretariatul Consiliului Economic pe

lângă Prim-ministru, AmCham, ATIC și FIA), după cum s-a menționat supra, au propus ca cuantumul remunerației compensatorii pentru copie privată să constituie cel mult 0,3% pentru echipamente și cel mult 0,5% pentru suporturi, iar cuantumul remunerației propuse să fie calculat din veniturile din vânzările echipamentelor și suporturilor materiale produse, fără TVA, pentru producători, argumentul fiind imposibilitatea verificării executării obligației de a calcula remunerația compensatorie din sine costul echipamentelor și suporturilor materiale. Lista echipamentelor și suporturilor materiale pentru care se achită remunerație compensatorie, identificată conform Nomenclaturii combinate a mărfurilor, cât și cuantumul remunerației pentru fiecare poziție de marfă din Nomenclatură, să se aprobe de Guvern în rezultatul consultărilor cu reprezentanții importatorilor, producătorilor și organizațiilor de gestiune colectivă, mecanism ce va permite o flexibilitate mai mare și o garanție pentru ajustarea operativă a remunerației în dependență de schimbare a situației.

Suplimentar, la acest capitol, reprezentanții mediului de afaceri au propus să se precizeze că persoanele fizice și/sau juridice care importă sau produc echipamente și/sau suporturi materiale să achite remunerația compensatorie organizației de gestiune colectivă desemnată cu dreptul de colectare a acesteia în termen de 90 de zile de la încheierea trimestrului în care a fost efectuată operațiunea de vânzare a echipamentelor și suporturilor materiale de către producător. Justificarea respectivei propuneri constă în faptul că, importatorii trebuie să aibă suficient termen pentru a vinde produsele importate și achita remunerația compensatorie.

Cu referire la remunerația compensatorie pentru reproducerea reprografică, reprezentanții mediului de afaceri au propus ca cuantumul acesteia să constituie cel mult 0,3% pentru echipamente calculată din veniturile din vânzările echipamentelor produse, fără TVA, pentru producători și totodată, să se excludă obligația achitării acesteia de către biblioteci și centre de copiere.

Potrivit procedurii regulamentare, la data de 25.11.2021, proiectul legii a fost examinat în cadrul ședinței secretarilor generali, fiindu-i atribuit numărul unic 521/AGEPI/2021. Prin indicația Cancelariei de Stat nr. 18-23-412-9437 din 25.11.2021, proiectul legii a fost expediat spre avizare autorităților și instituțiilor interesate, iar prin scrisorile nr. 2234 și 2235 din 26.11.2021, AGEPI a expediat proiectul legii spre avizare organizațiilor de gestiune colectivă avizate și Uniunilor de creație. Proiectul a fost definitivat urmare analizei avizelor autorităților și instituțiilor interesate, totodată, fiind perfectată sinteza obiecțiilor și propunerilor (recomandărilor) astfel recepționate.

Suplimentar, ținând cont de prevederile pct. 205 din Regulamentul Guvernului, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 610/2018, prin scrisoarea AGEPI nr. 202 din 02.02.2022, proiectul legii a fost expediat repetat spre avizare autorităților și instituțiilor interesate, iar la data de 15.02.2022, în cadrul ședinței Grupului de lucru al Comisiei de Stat pentru reglementarea activității de întreprinzător a fost examinată și avizată condiționat Analiza impactului de reglementare la proiectul de lege.

Anexă

Tabel pentru identificarea impacturilor

Categorii de impact	Punctaj atribuit		
	Opțiunea propusă	Opțiunea alternativă 1	Opțiunea alternativă 2
* Economic			
costurile desfășurării afacerilor	2		
povara administrativă	2		
fluxurile comerciale și investiționale	2		
competitivitatea afacerilor	3		
activitatea diferitor categorii de întreprinderi mici și mijlocii	2		
concurența pe piață			
activitatea de inovare și cercetare	-		

veniturile și cheltuielile publice	-		
cadrul instituțional al autorităților publice	3		
alegerea, calitatea și prețurile pentru consumatori	2		
bunăstarea gospodăriilor casnice și a cetățenilor			
situația social-economică în anumite regiuni	2		
situația macroeconomică			
alte aspecte economice			
Social			
gradul de ocupare a forței de muncă			
nivelul de salarizare			
condițiile și organizarea muncii			
sănătatea și securitatea muncii			
formarea profesională			
inegalitatea și distribuția veniturilor			
nivelul veniturilor populației			
nivelul sărăciei			
accesul la bunuri și servicii de bază, în special pentru persoanele social-vulnerabile			
diversitatea culturală și lingvistică			
partidele politice și organizațiile civice			
sănătatea publică, inclusiv mortalitatea și morbiditatea			
modul sănătos de viață al populației			
nivelul criminalității și securității publice			
accesul și calitatea serviciilor de protecție socială			
accesul și calitatea serviciilor educaționale			
accesul și calitatea serviciilor medicale			
accesul și calitatea serviciilor publice administrative			
nivelul și calitatea educației populației			
conservarea patrimoniului cultural			
accesul populației la resurse culturale și participarea în manifestații culturale			
accesul și participarea populației în activități sportive			
discriminarea			
alte aspecte sociale			
De mediu			

clima, inclusiv emisiile gazelor cu efect de seră și celor care afectează stratul de ozon			
calitatea aerului			
calitatea și cantitatea apei și resurselor acvatice, inclusiv a apei potabile și de alt gen			
biodiversitatea			
flora			
fauna			
peisajele naturale			
starea și resursele solului			
producerea și reciclarea deșeurilor			
utilizarea eficientă a resurselor regenerabile și neregenerabile			
consumul și producția durabilă			
intensitatea energetică			
eficiența și performanța energetică			
bunăstarea animalelor			
riscuri majore pentru mediu (incendii, explozii, accidente etc.)			
utilizarea terenurilor			
alte aspecte de mediu			

Tabelul se completează cu note de la -3 la +3, în drept cu fiecare categorie de impact, pentru fiecare opțiune analizată, unde variația între -3 și -1 reprezintă impacturi negative (costuri), iar variația între 1 și 3 – impacturi pozitive (beneficii) pentru categoriile de impact analizate. Nota 0 reprezintă lipsa impacturilor. Valoarea acordată corespunde cu intensitatea impactului (1 – minor, 2 – mediu, 3 – major) față de situația din opțiunea „a nu face nimic”, în comparație cu situația din alte opțiuni și alte categorii de impact. Impacturile identificate prin acest tabel se descriu pe larg, cu argumentarea punctajului acordat, inclusiv prin date cuantificate, în compartimentul 4 din Formular, lit. b¹) și, după caz, b²), privind analiza impacturilor opțiunilor.

Anexe

1. Avizul Ministerului Economiei, expediat prin scrisoarea nr. 07-445 din 14.02.2022.
2. Avizul Ministerului Finanțelor expediat prin scrisoarea nr. 09/02 – 03/2413 din 30.12.2021.
3. Avizul Serviciului Vamal expediat prin scrisoarea nr. 28/11 – 18593 din 29.12.2021.
4. Procesul-verbal al ședinței interinstituționale dintre AGEPI și Ministerul Economiei din 11.05.2022.

